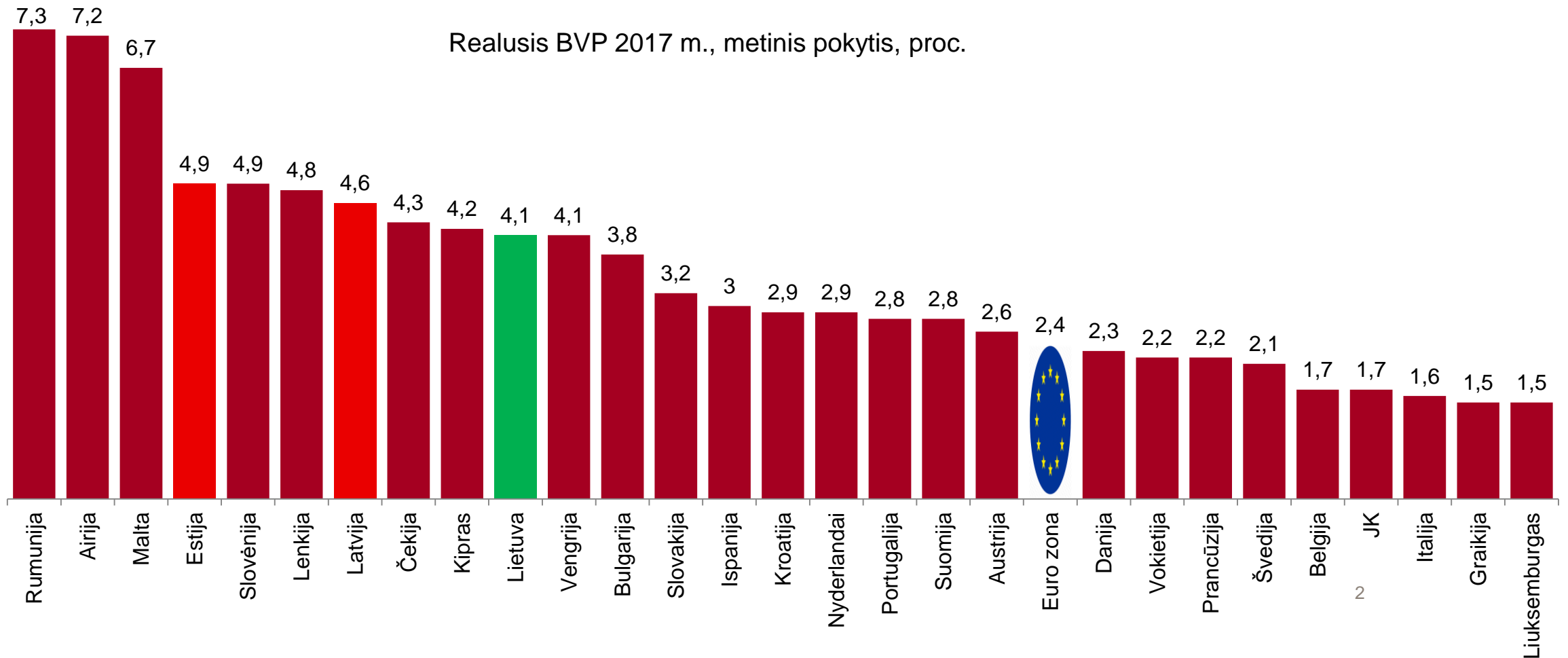


# Lietuvos konkurencingumas: iššūkiai ir galimybės

Jekaterina Rojaka

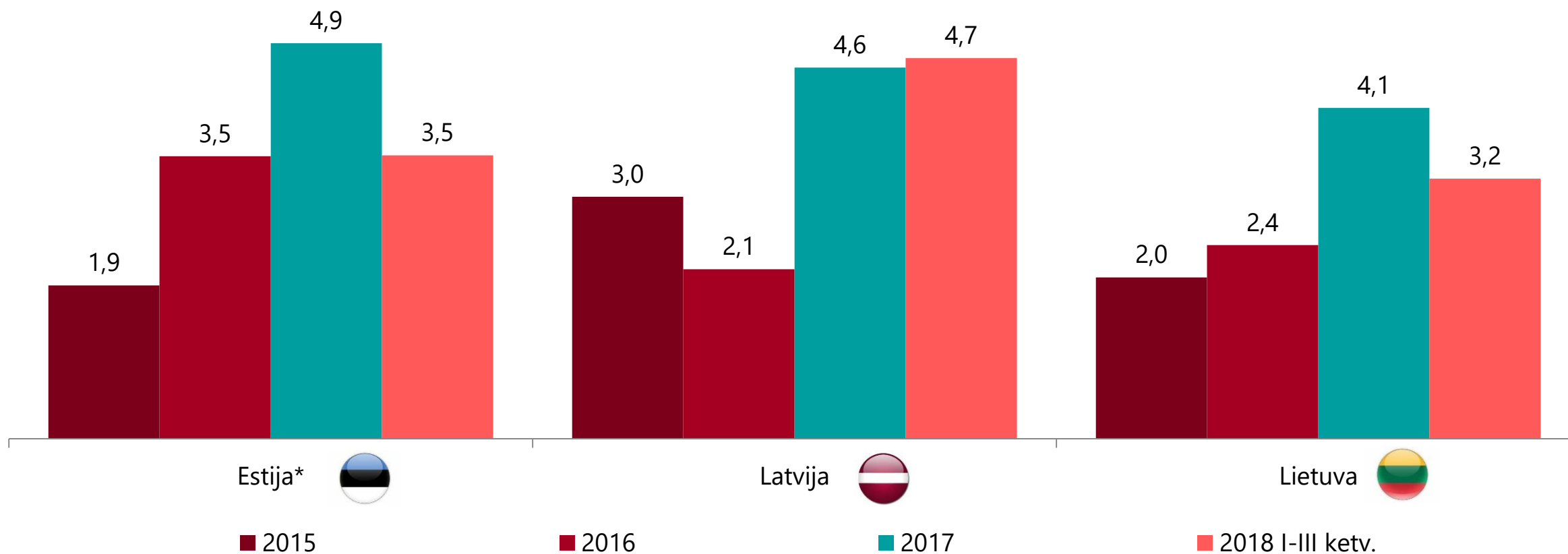
2018 m. lapkričio 6 d.

# Baltijos šalių ekonomikos plėtra ES kontekste pernai buvo solidi



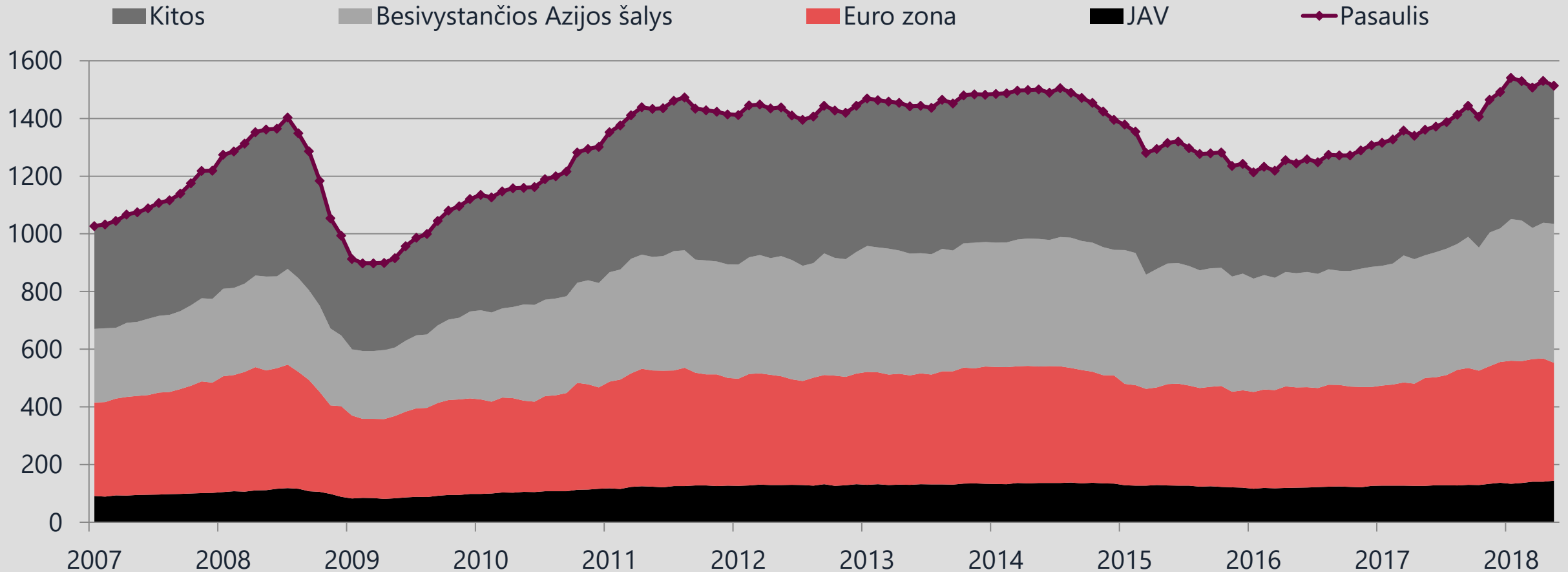
# Tiesa, Lietuvas ūkio augimas – kukliausias regione

Realusis BVP, metinis pokytis, proc.



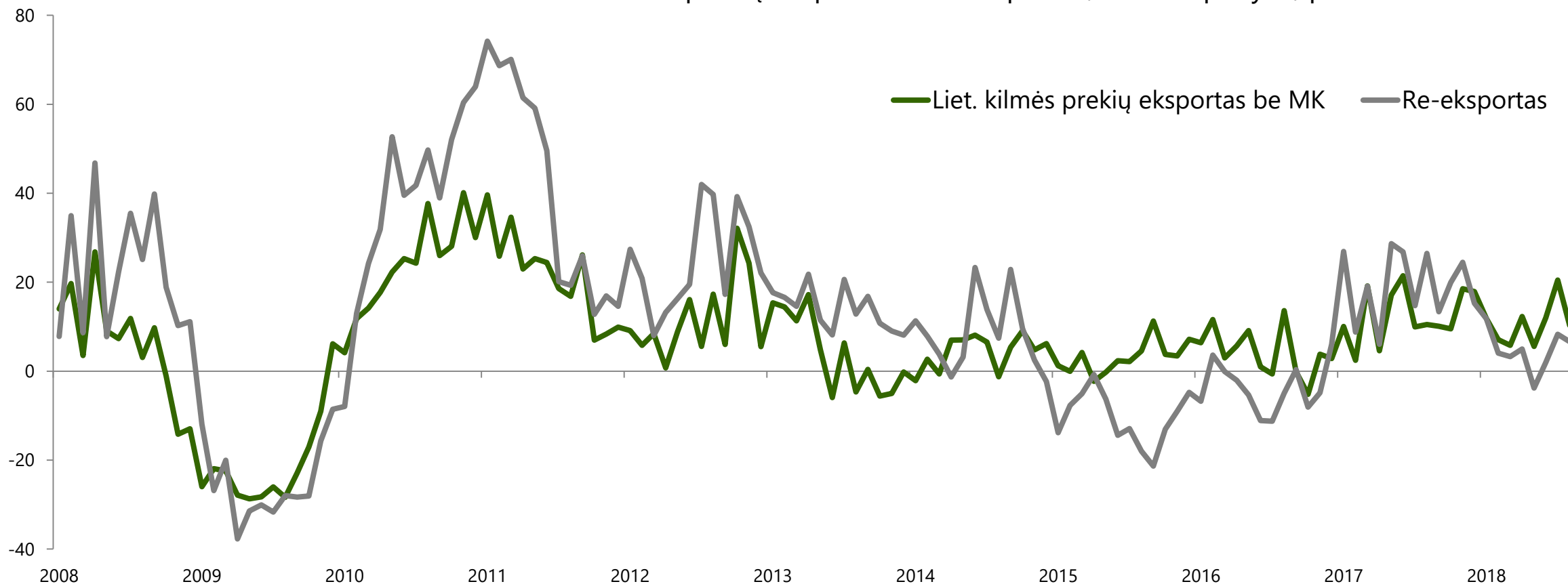
# Tarptautinė prekyba pernai fiksavo naują rekordą

Eksportas to meto kainomis (sezoniškai išlyginti duomenys), mlrd. \$



# Eksporto augimo kreivės grįžo į teigiamą zoną

Lietuviškos kilmės prekių eksportas ir re-eksportas, metinis pokytis, proc.

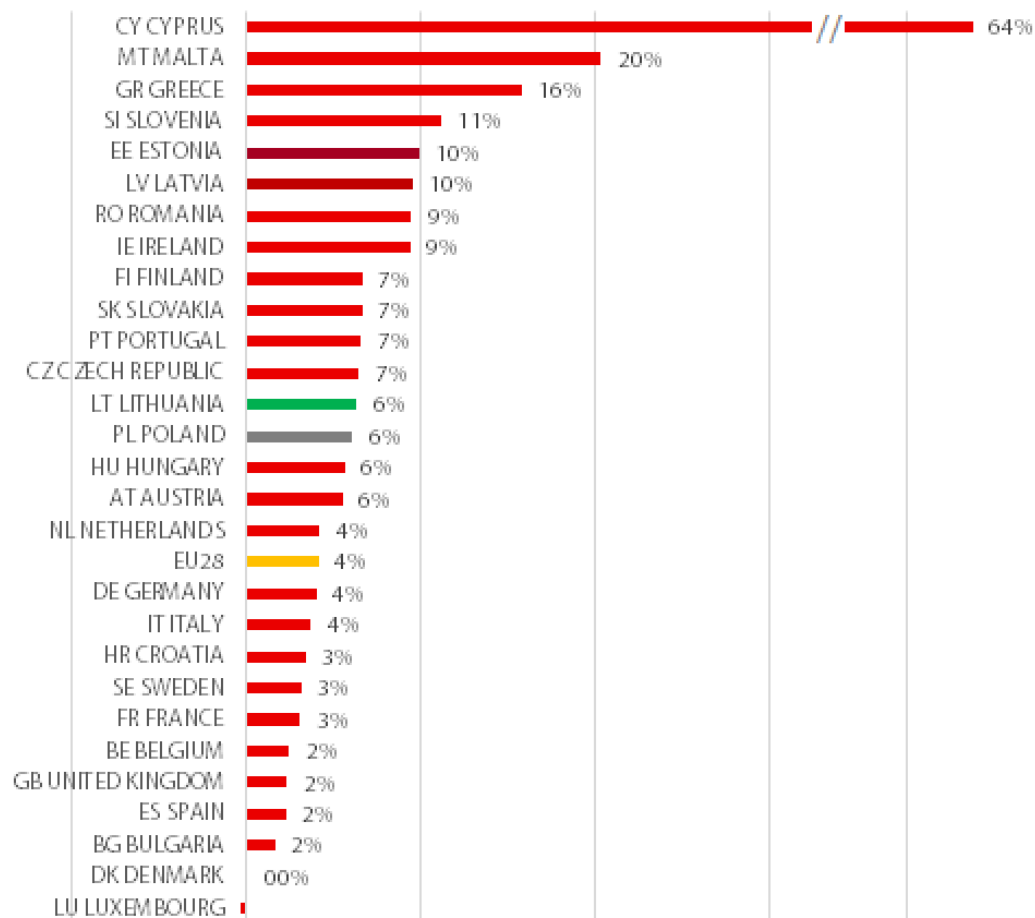


# Tačiau eksporto augimo tempas Lietuvoje lėtėja

2017 m.

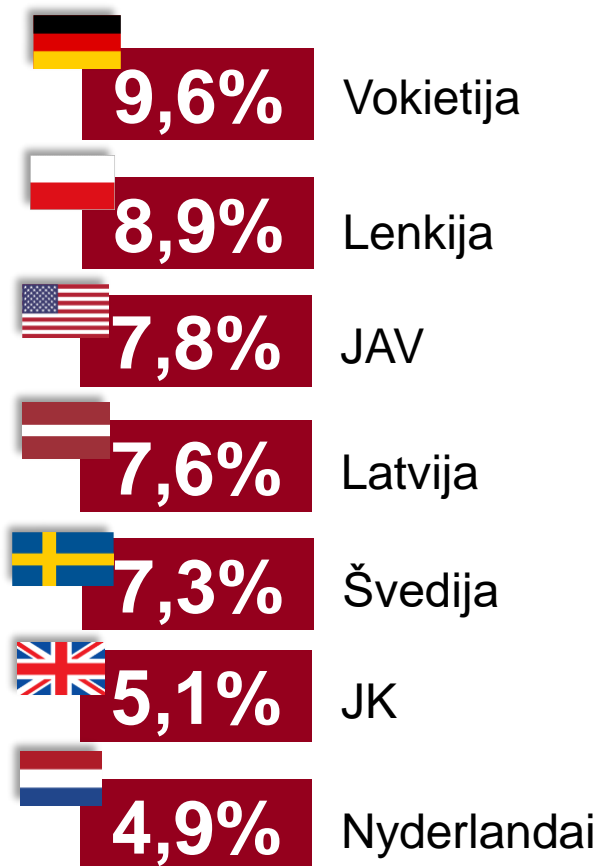


Eksportas, 2018 m. I pusm., metinis pokytis, proc.

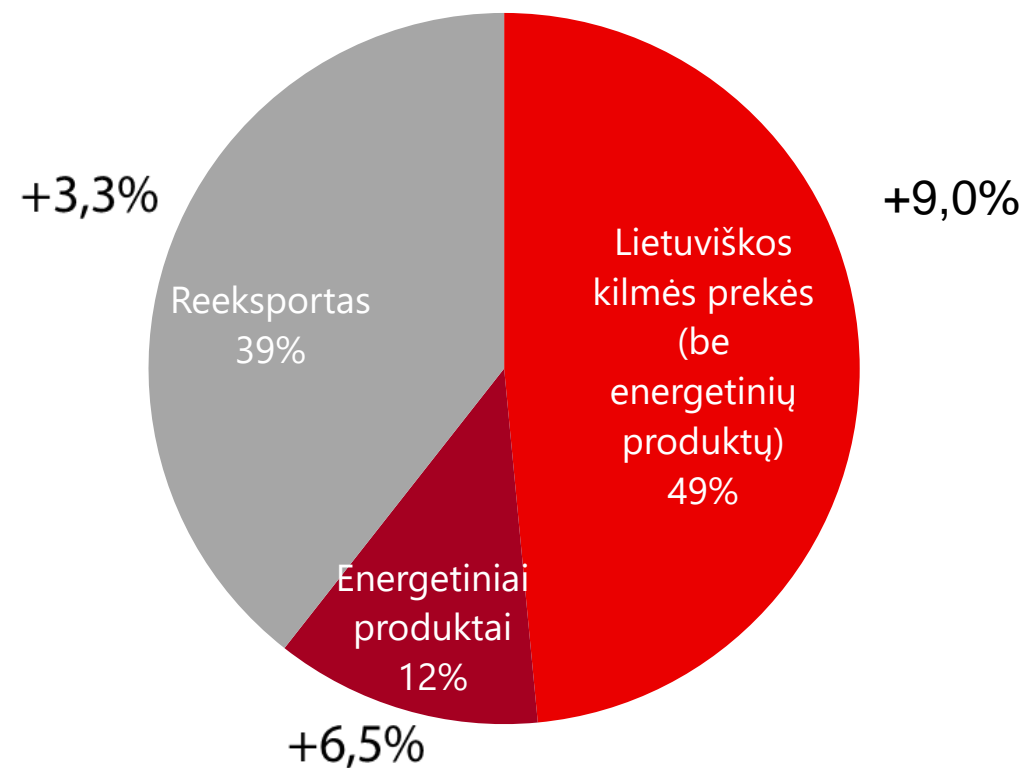


# Apie pusę viso prekių eksporto – lietuviškos kilmės prekės

Didžiausios eksporto rinkos lietuviškos kilmės prekėms, 2017 m.

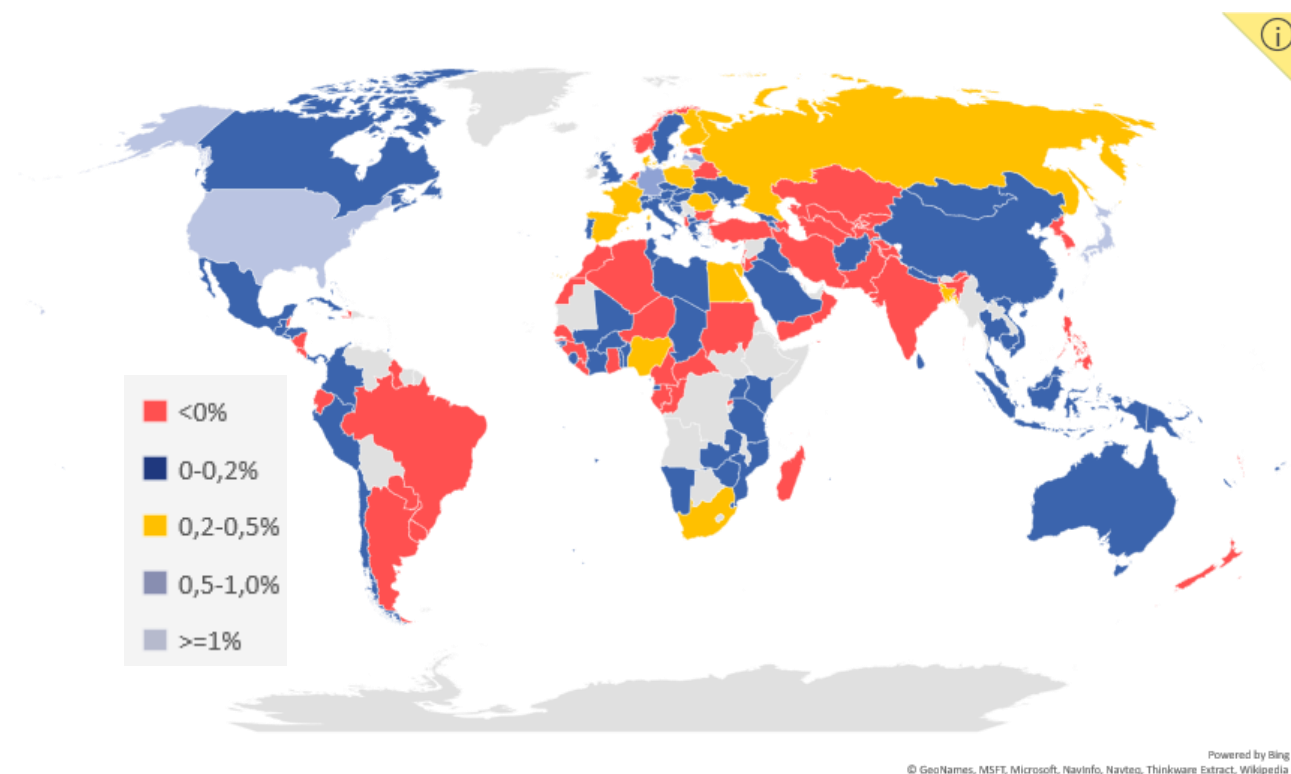


Prekių eksporto struktūra 2018 I pusem.



# Indėlis į prekių eksporto augimą

Pagal šalis (be energetinių produktų)

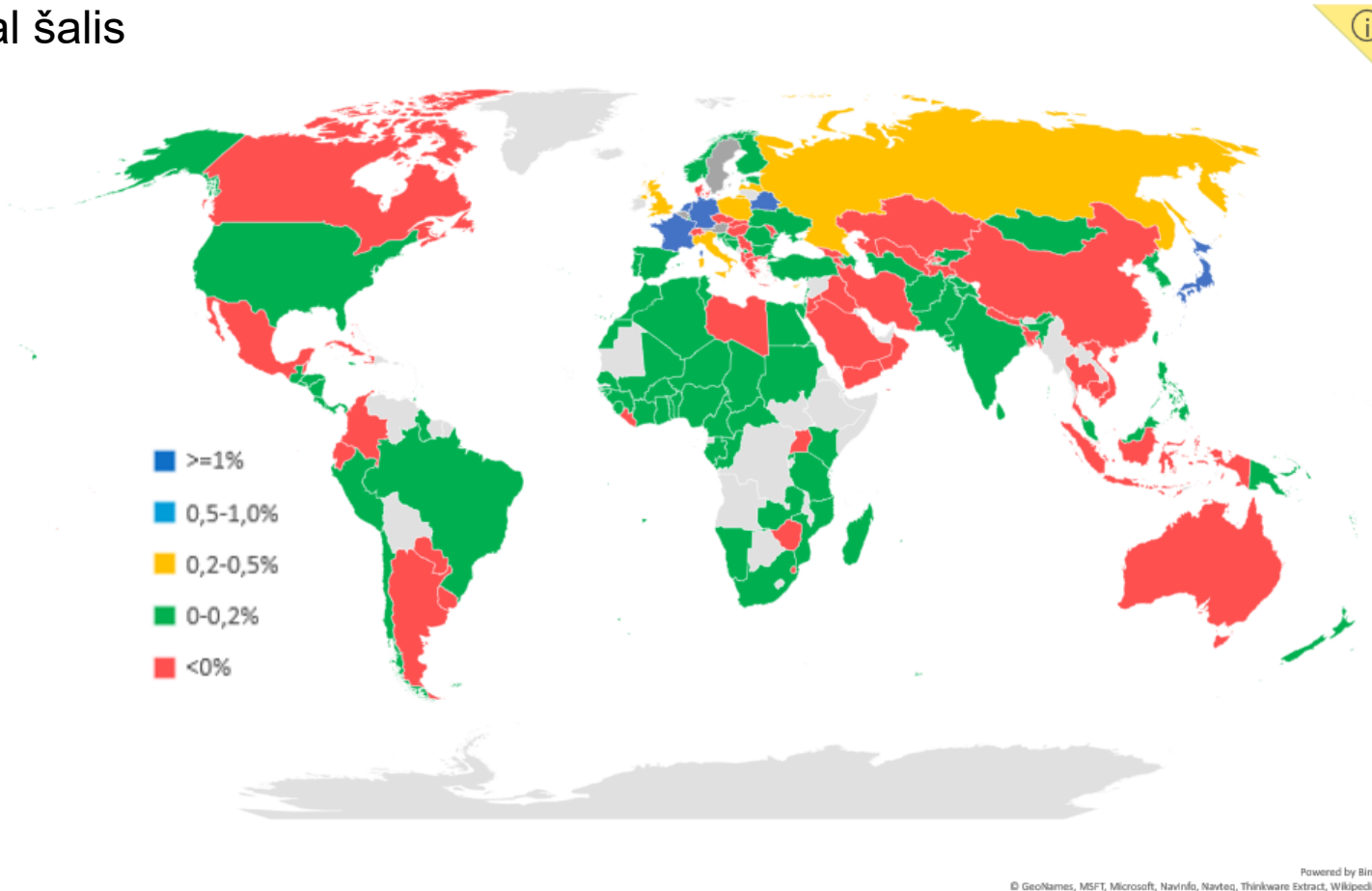


	Pokytis, %	Indėlis į bendrą augimą, %
Japonija	136%	1,4%
JAV	35%	1,1%
Latvija	16%	0,8%
Vokietija	6%	0,7%
Danija	11%	0,5%
Lenkija	6%	0,5%
.....	.....	.....
<b>Bendras augimas +9%</b>		
.....	.....	.....
Izraelis	-24%	-0,1%
Uzbekistanas	-78%	-0,1%
Pietų Korėja	-16%	-0,1%
Sudanas	-97%	-0,1%
Argentina	-65%	-0,2%
Turkija	-49%	-1,1%



# Indėlis į paslaugų eksporto augimą

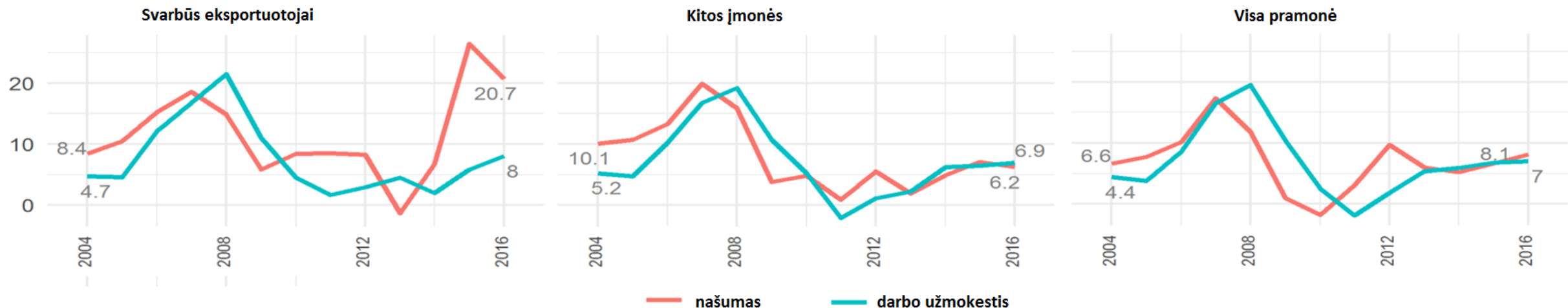
Pagal šalis



	Pokytis, %	Indėlis į bendrą augimą, %
Vokietija	31%	3,4%
Japonija	163%	1,9%
Baltarusija	26%	1,7%
Prancūzija	26%	1,6%
Nyderlandai	34%	1,3%
Švedija	18%	0,7%
.....	.....	.....
<b>Bendras augimas +15,3%</b>		
.....	.....	.....
Seišeliai	-93%	-0,11%
Didžiosios Britanijos Mergelių Salos	-75%	-0,11%
Danija	-2%	-0,12%
Makedonija	-95%	-0,12%
Graikija	-53%	-0,13%
Kazachstanas	-14%	-0,13%

# Eksportuojantis verslas –pažangesnis?

- ❑ Eksportuojančios įmonės pasižymi didesniu našumu ir, atitinkamai, aukštesniais atlyginimais.
- ❑ Kita vertus, eksportuojantis sektorius yra labiau jautrus išorės šokams, todėl itin svarbu diversifikuoti riziką.



# Struktūroje dominuoja žemos pridėtinės vertės eksportas

## HI-TECH PREKIŲ EKSPORTAS 2017 m.

**ES vidurkis – 14,3% (2010 m. – 13,4%)**

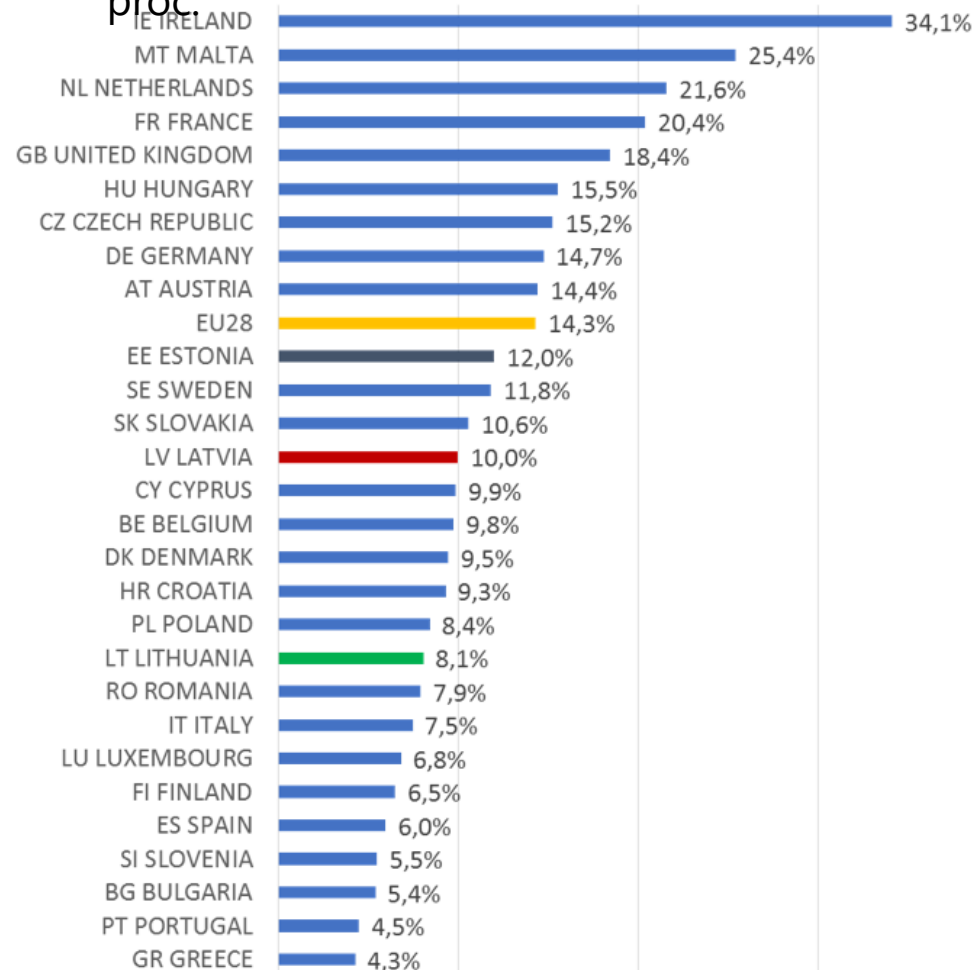
Estija – 12% (2010 m. – 10,4 %)

Latvija – 10% (2010 m. – 4,8 %)

Lietuva – 8,1% (2010 m. – 6,0 %)

**Hi-Tech dalis lietuviškos kilmės prekių bendrame eksporte – 5,7%**

Hi-tech prekių eksporto dalis visame eksporte 2017 m., proc.



# Paslaugų eksporto struktūroje - analogiškos problemos

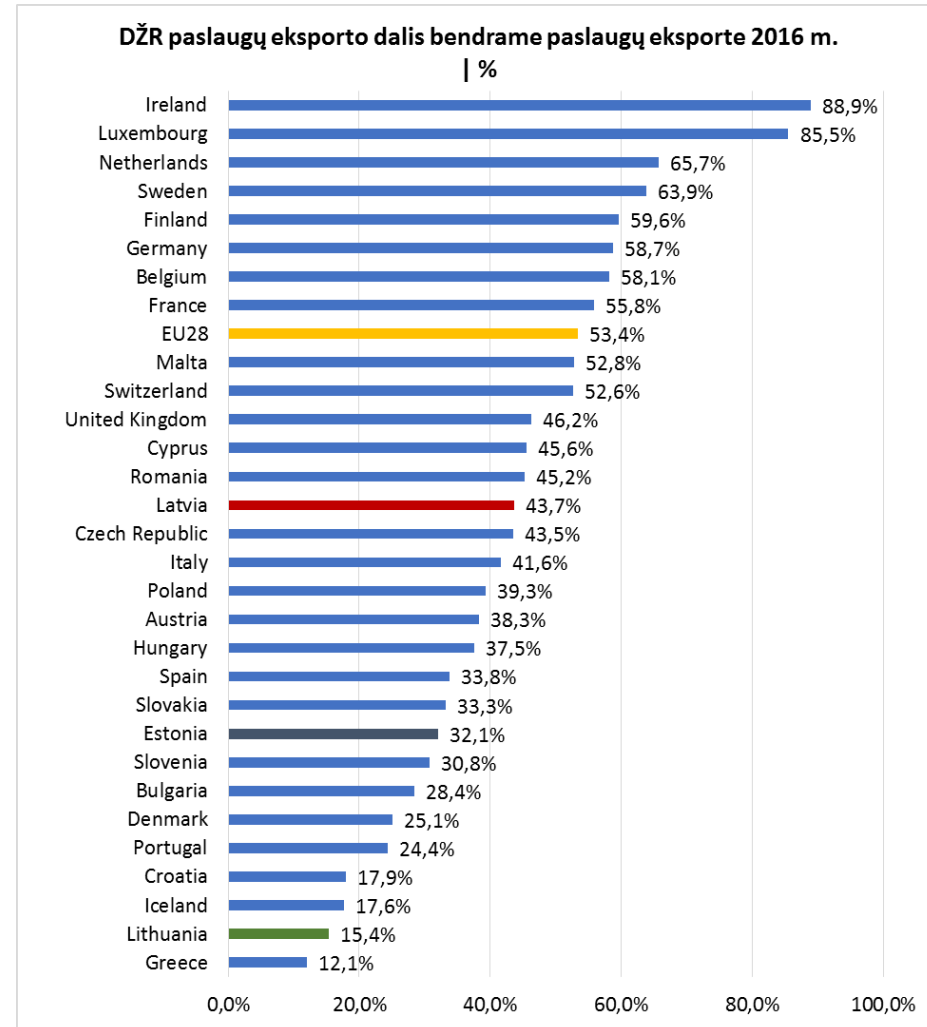
## Daug žinių reikalaujančių (DŽR) paslaugų eksportas 2017 m:

**ES vidurkis – 53,4**

Latvija – 43,1 % (2010 m. – 40,9 %)

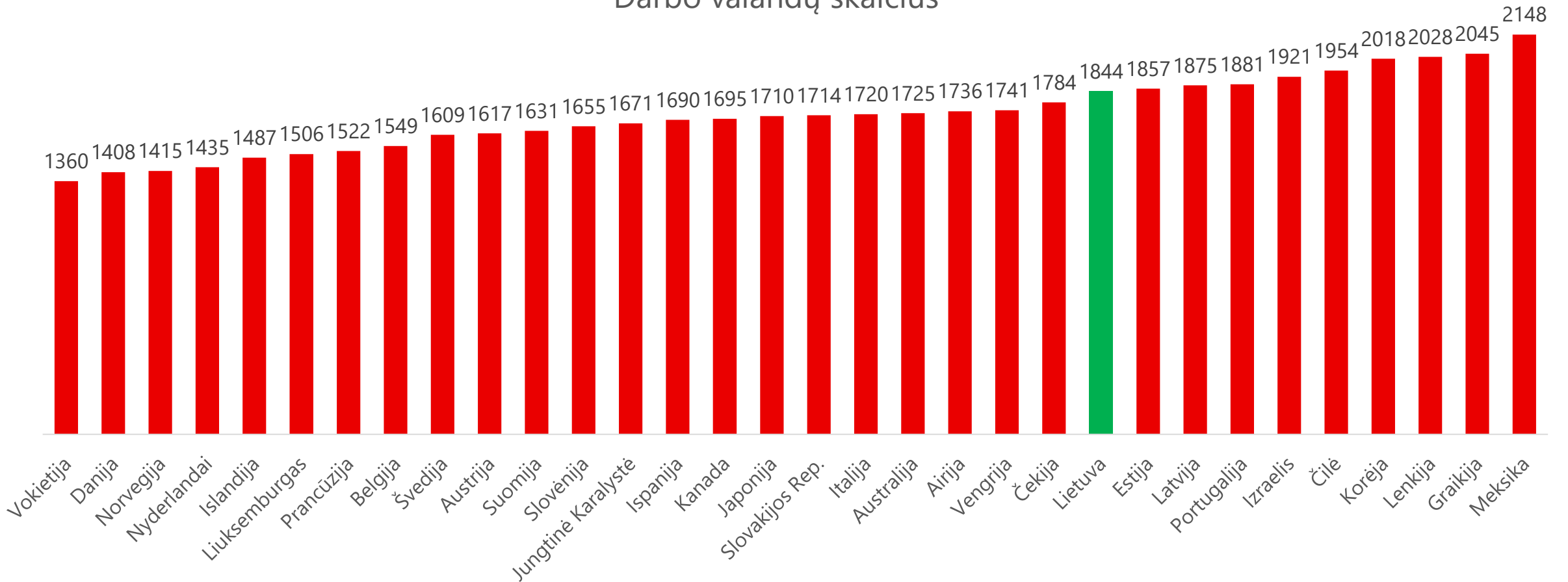
Estija – 36,0 % (2010 m. – 31,4 %)

Lietuva – 19,5 % (2010 m. – 14,3 %)



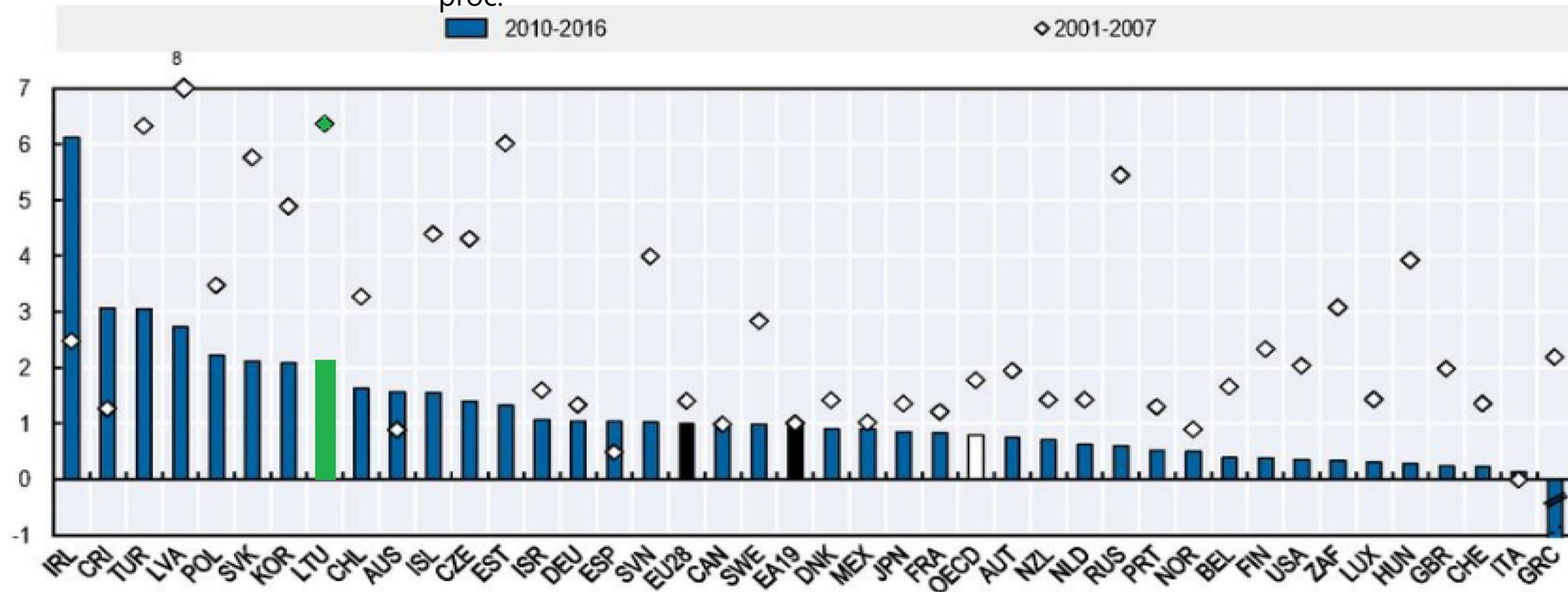
# Dirbame trečdaliu daugiau nei Vokietijoje...

Darbo valandų skaičius



# Bet darbo našumas auga lėtai

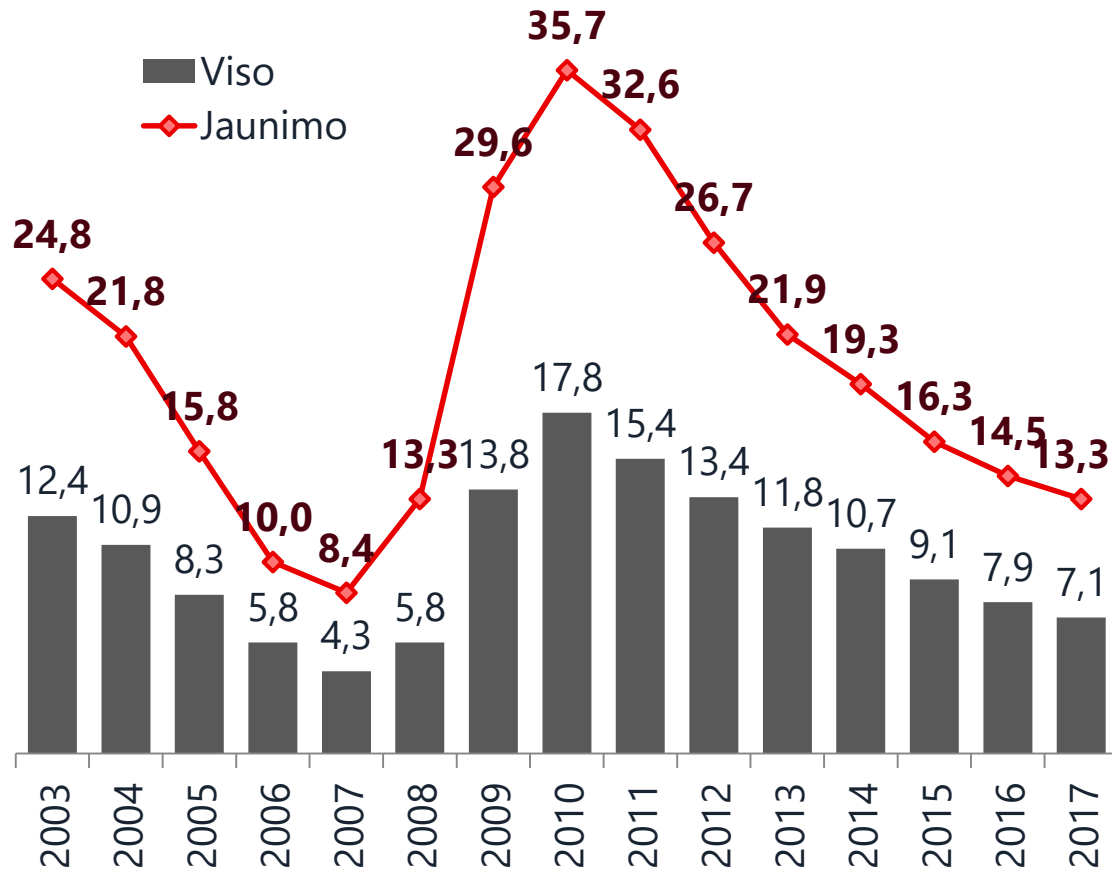
Darbo našumas\* prieš ir po krizės, metinis pokytis, proc.



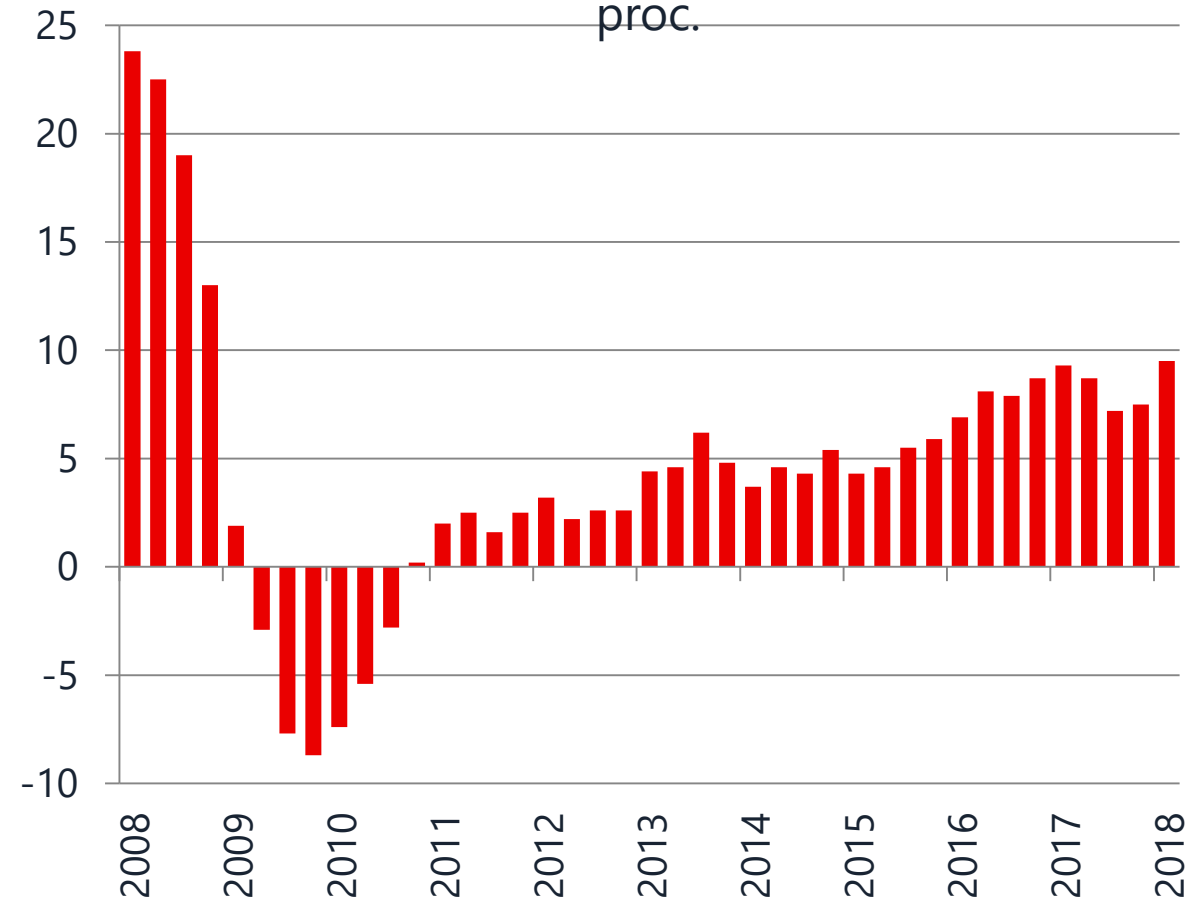
\*Pridėtinė vertė, tenkanti vienai faktiškai dirbtai valandai, palyginamosiomis kainomis

# Darbo rinkoje įtampa toliau stiprėja

Nedarbo lygis, proc.

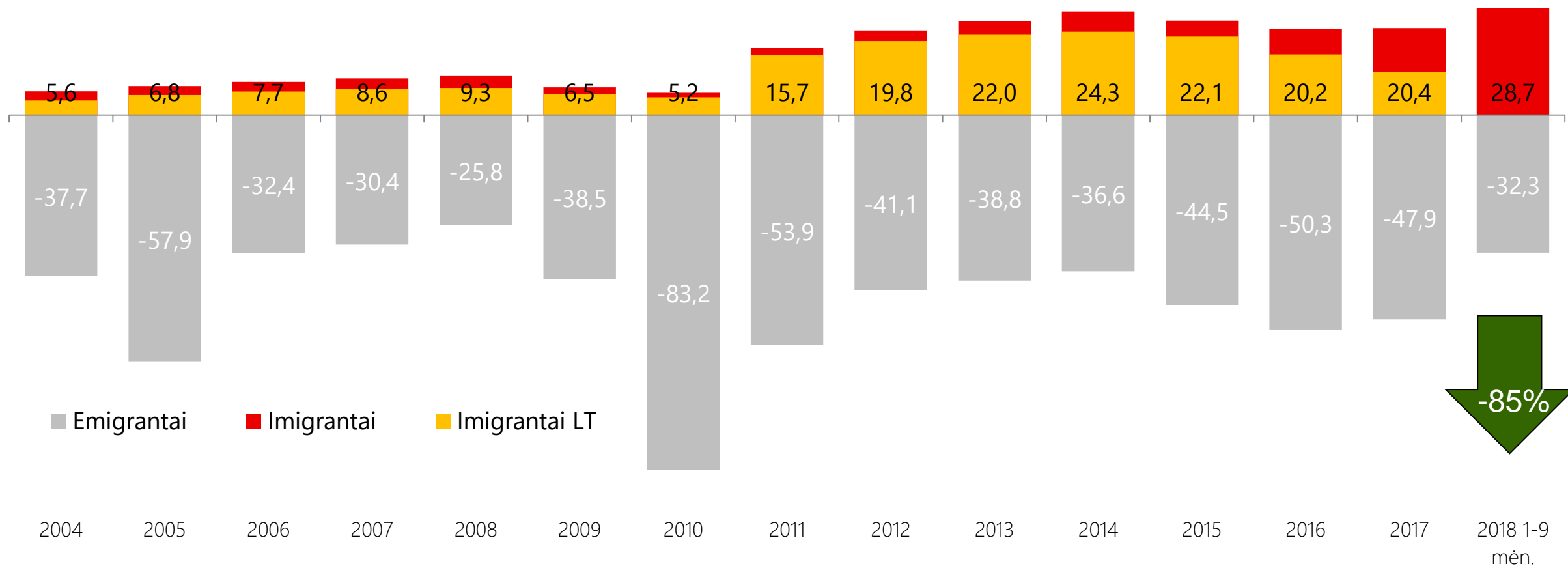


Bruto darbo užmokestis, metinis pokytis, proc.



# Tarptautinės migracijos duomenys teikia vilčių

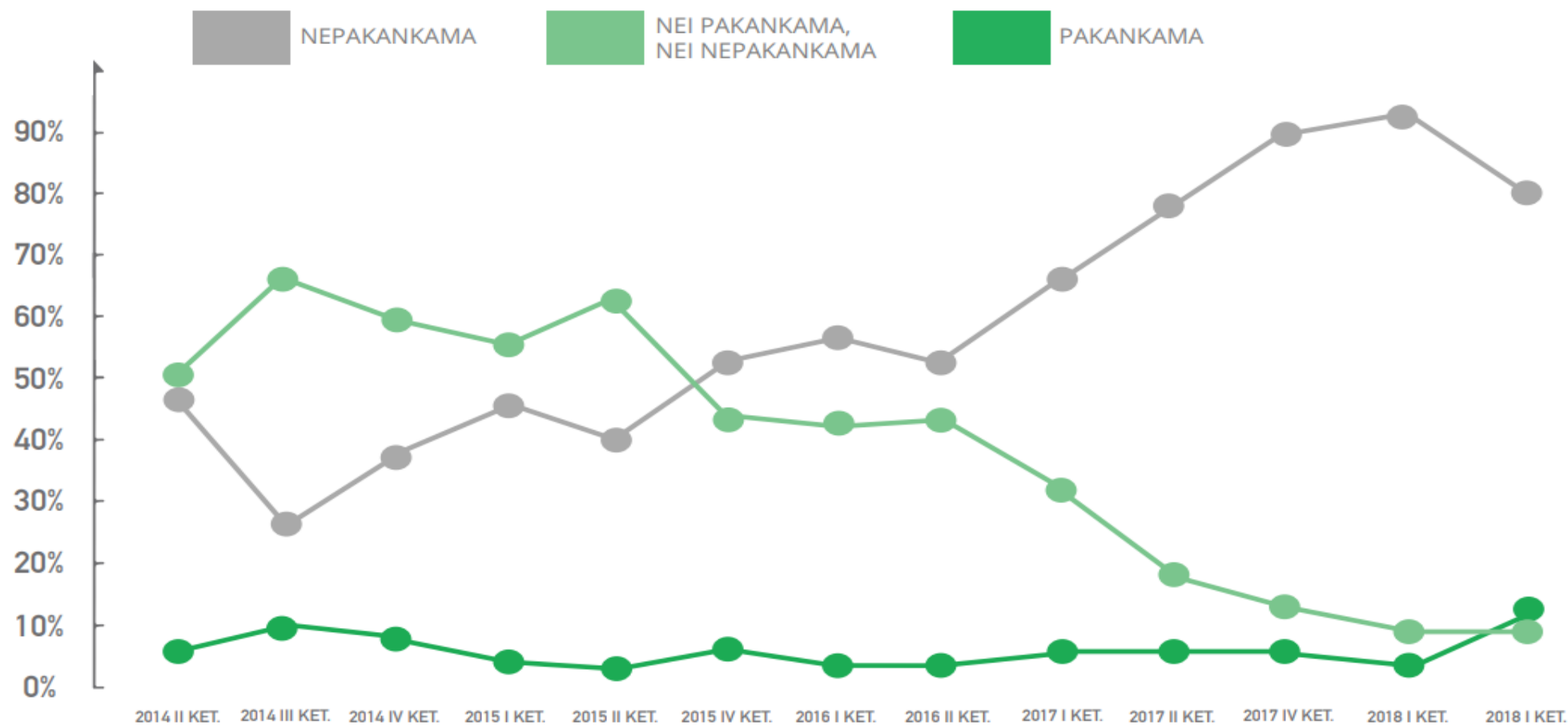
Lietuvos tarptautinė migracija, tūkst.



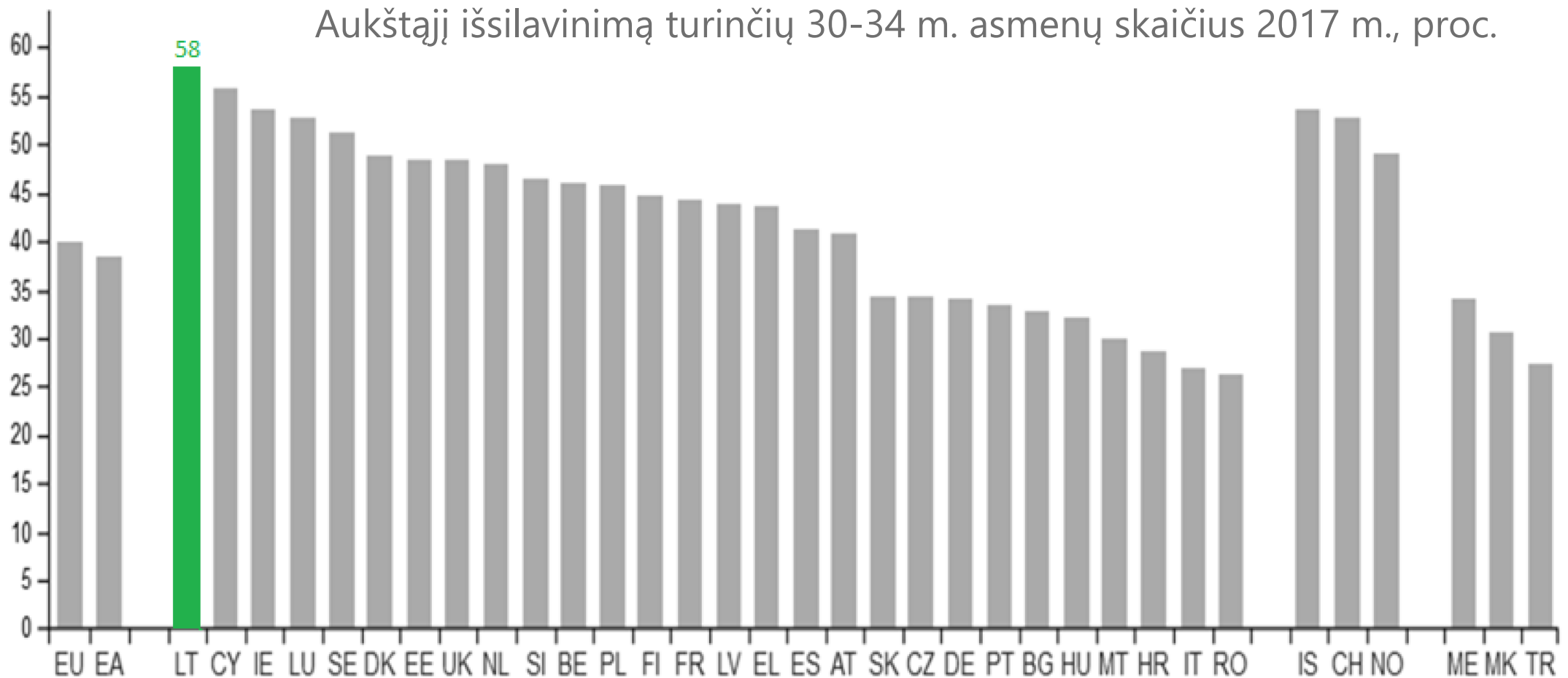
-85%



# Investuotojų apklausos aiškiai rodo kvalifikuotos darbo jėgos trūkumą

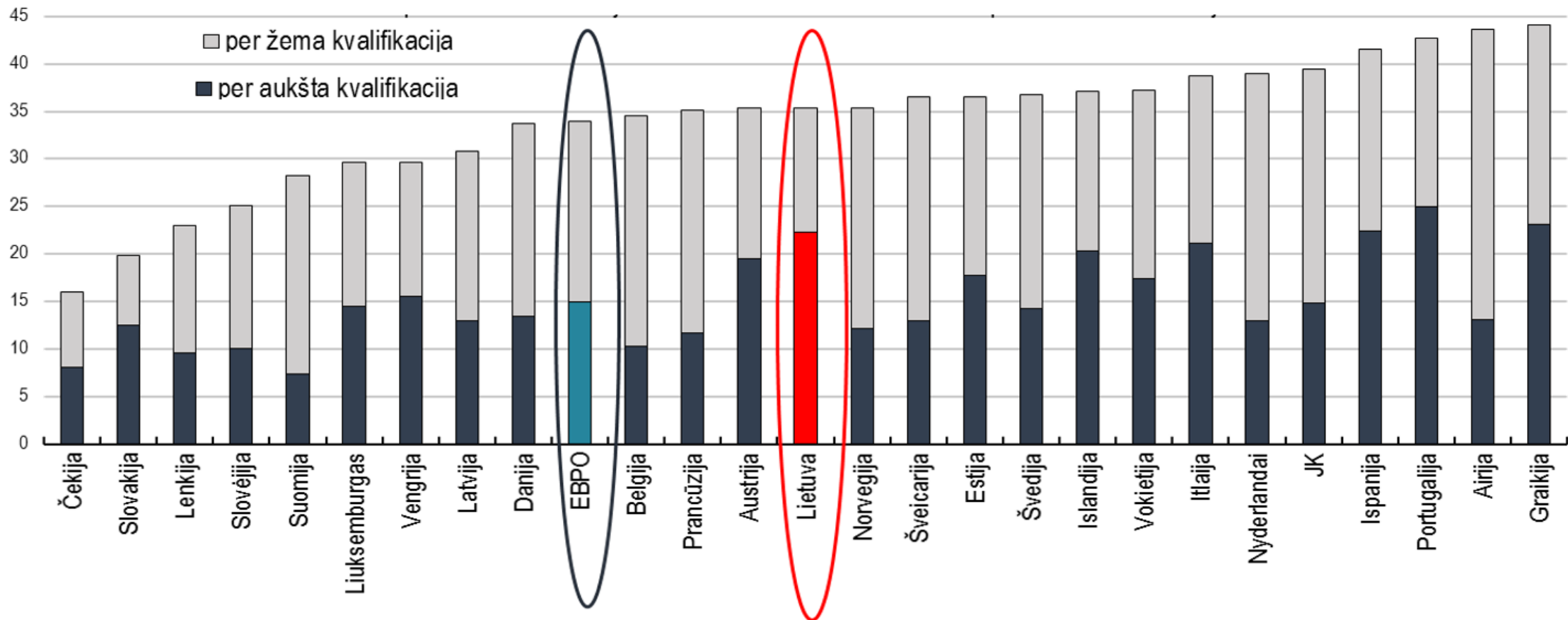


# Ar ir toliau pirmausime pagal aukštąjį išsilavinimą turinčių 30-34 m. asmenų skaičių?



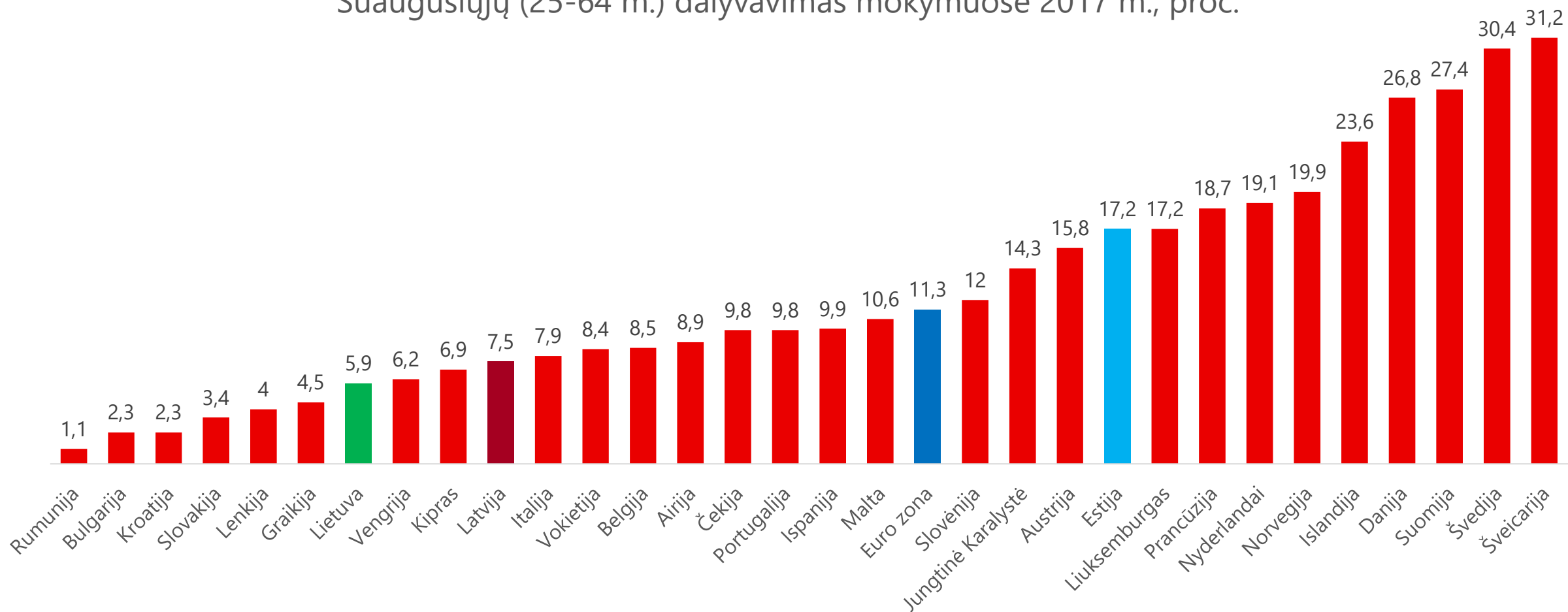
# Kiek švietimo sistemos pasiūla ir įgyjami įgūdžiai atitiks darbo rinkos poreikius?

Įgūdžių neatitikimo komponentai, pagal kvalifikaciją, proc. nuo 15-64 m. darbuotojų



# Investicijos į žmonės – viena svarbiausių sėkmės komponentių

Suaugusiųjų (25-64 m.) dalyvavimas mokymuose 2017 m., proc.



# Besikeičiantys svarbiausi įgūdžiai kelia iššūkius švietimo sistemai

## Growing

- 1 Analytical thinking and innovation
- 2 Active learning and learning strategies
- 3 Creativity, originality and initiative
- 4 Technology design and programming
- 5 Critical thinking and analysis
- 6 Complex problem-solving
- 7 Leadership and social influence
- 8 Emotional intelligence
- 9 Reasoning, problem-solving and ideation
- 10 Systems analysis and evaluation

## Declining

- 1 Manual dexterity, endurance and precision
- 2 Memory, verbal, auditory and spatial abilities
- 3 Management of financial, material resources
- 4 Technology installation and maintenance
- 5 Reading, writing, math and active listening
- 6 Management of personnel
- 7 Quality control and safety awareness
- 8 Coordination and time management
- 9 Visual, auditory and speech abilities
- 10 Technology use, monitoring and control

# Stipriosios ir silpnosios Lietuvos darbo rinkos savybės

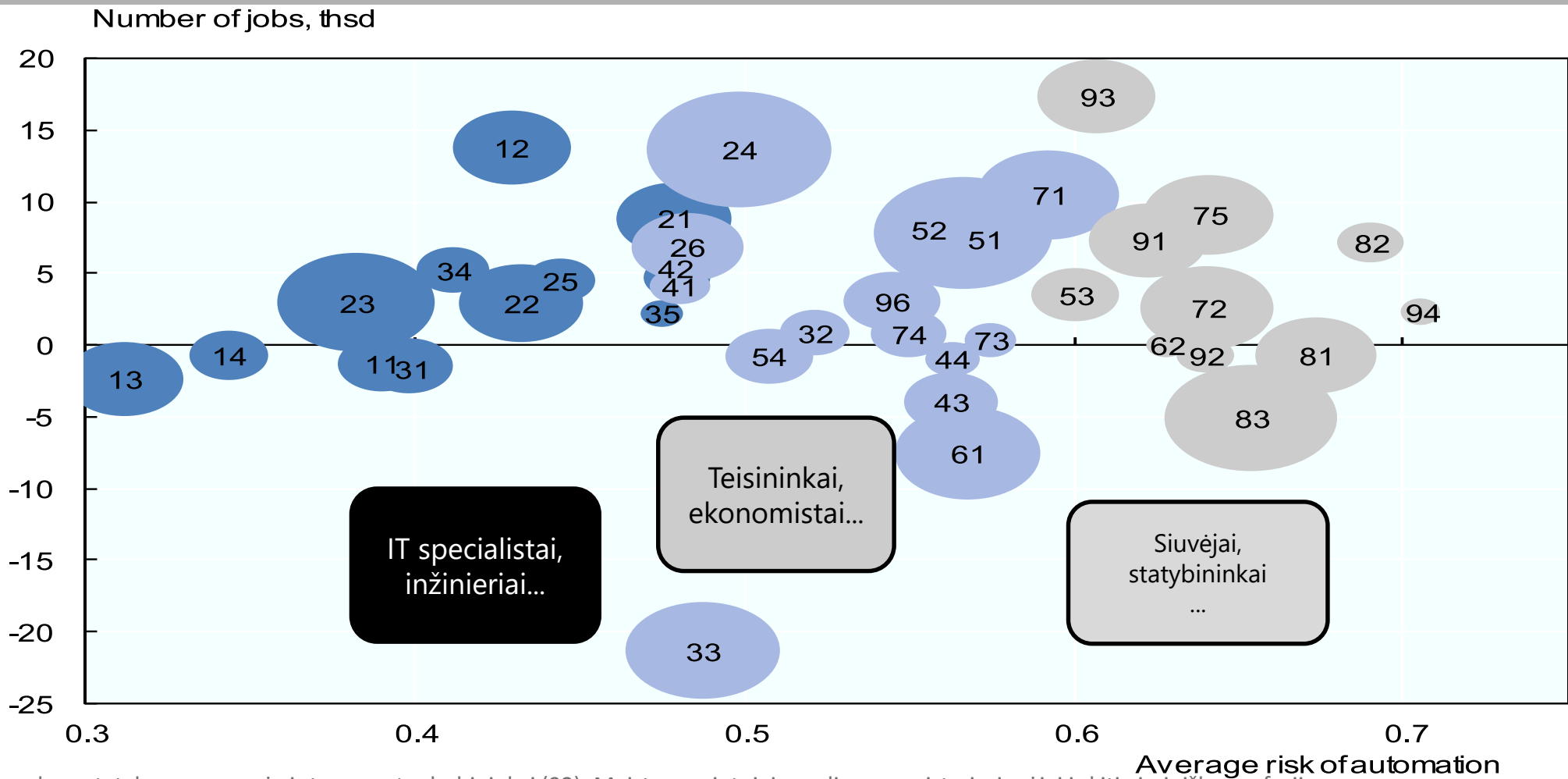
+

- Augantis dirbančiųjų skaičius
- Didėjantis įsitraukimas: aktyvumo lygis didžiausias nuo 2003 m., bet rezervas nedidelis
- Neišekvotas rezervas regionuose
- Palanki demografinė struktūra verslo skaitmeninimui (jaunimas įžengia į darbingą ir produktyvų amžių)

-

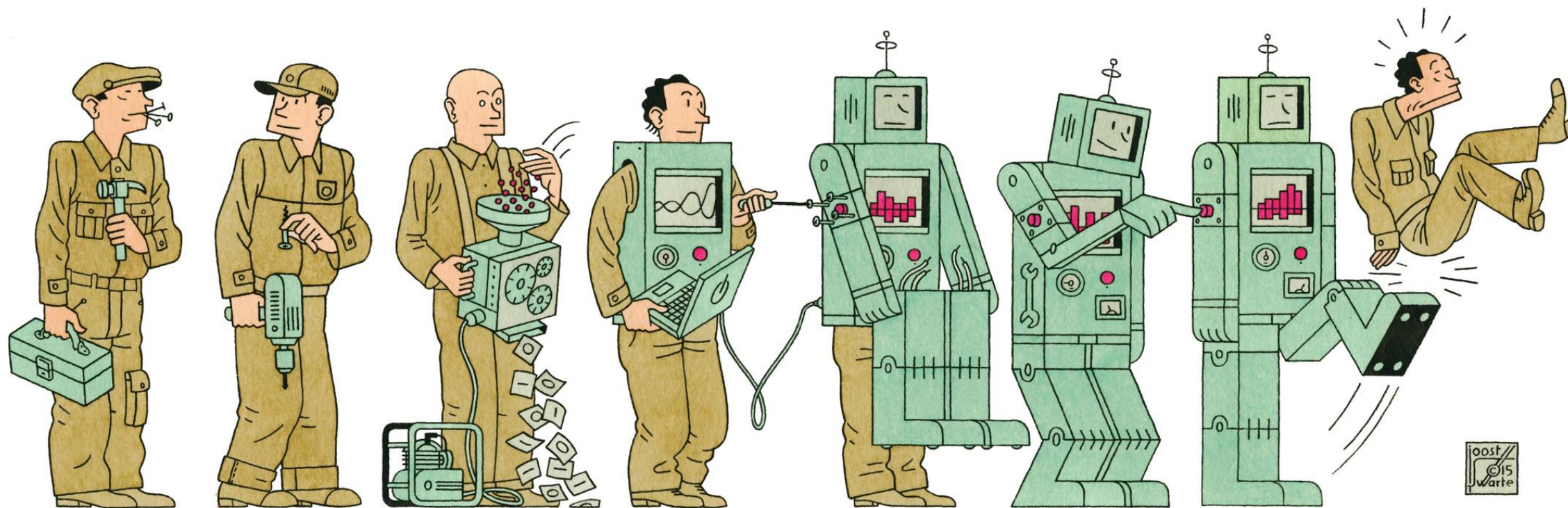
- Demografinė struktūra ir regioninis rezervas bus palankūs dar max 3 m.
- Pralaimime konkurencinę kovą dėl talentų pritraukimo ir išlaikymo
- Darbo užmokesčio augimas nuolat didins sąnaudas, o konvergencija pagal pajamas – tik už 20 metų. Darbo našumo ir darbo užmokesčio plėtros žirklys didins įtampą
- Struktūriniai pasiūlos ir paklausos neatitikimai
- Migracijos sprendimai ir Švietimo reforma vėluoja

# Kiek Lietuvos darbo rinką paveiks automatizacija?



Nekvalifikuoti gavybos, statybos, pramonės ir transporto darbininkai (93), Maisto gamintojai, medienos meistrai, siuvėjai ir kiti giminiškų profesijų darbininkai ir amatininkai (75), Valytojai ir pagalbininkai (91)

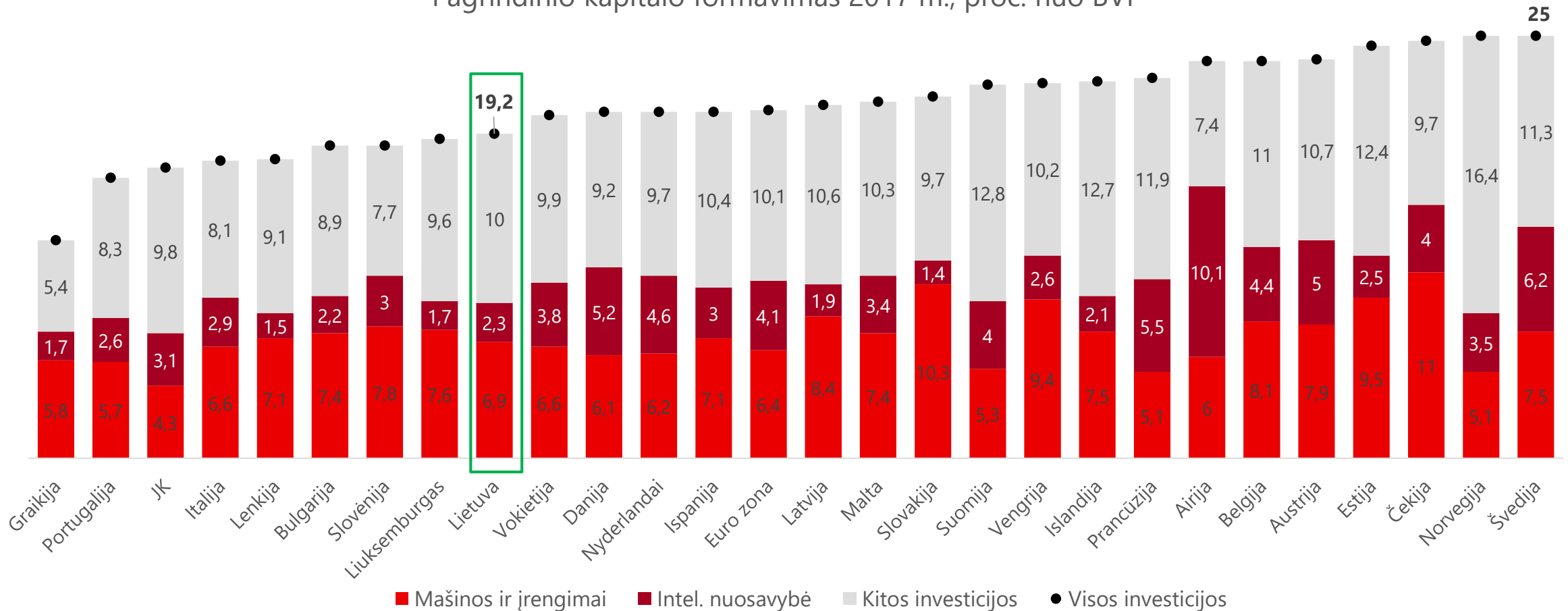
# Veršlas yra priverstas didinti efektyvumą, skaitmeninimo ir automatizacijos lygis sparčiai auga





# Pagal investicijas Lietuva vis dar atsilieka nuo euro zonos vidurkio

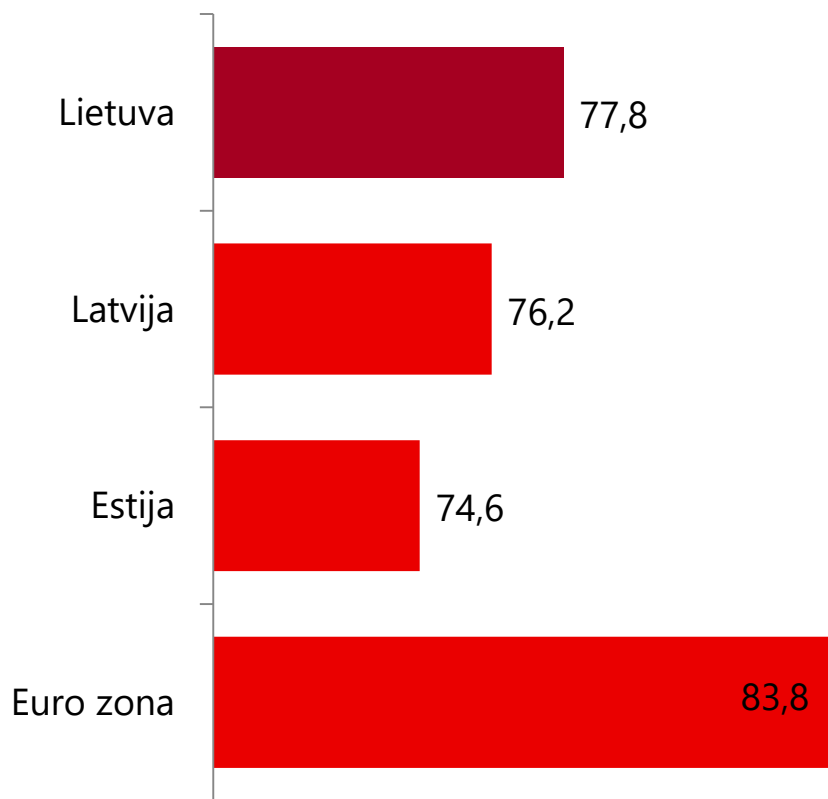
Pagrindinio kapitalo formavimas 2017 m., proc. nuo BVP



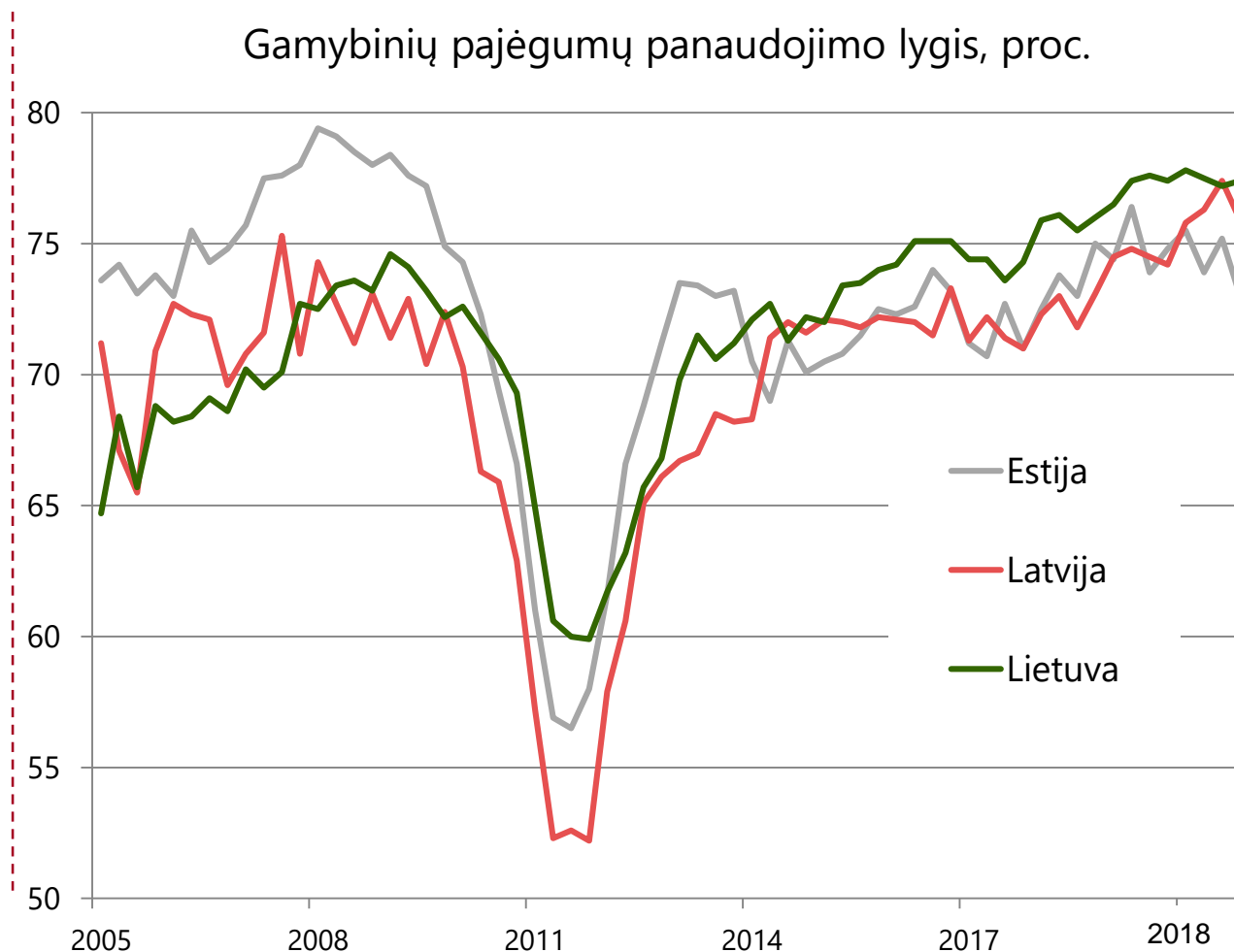
■ Mašinos ir įrengimai ■ Intel. nuosavybė ■ Kitos investicijos ● Visos investicijos

# Lietuvos pramonė šiemet vėl sumušė rekordą

Gamybinių pajėgumų panaudojimo lygis 2018 IV ketv., proc.

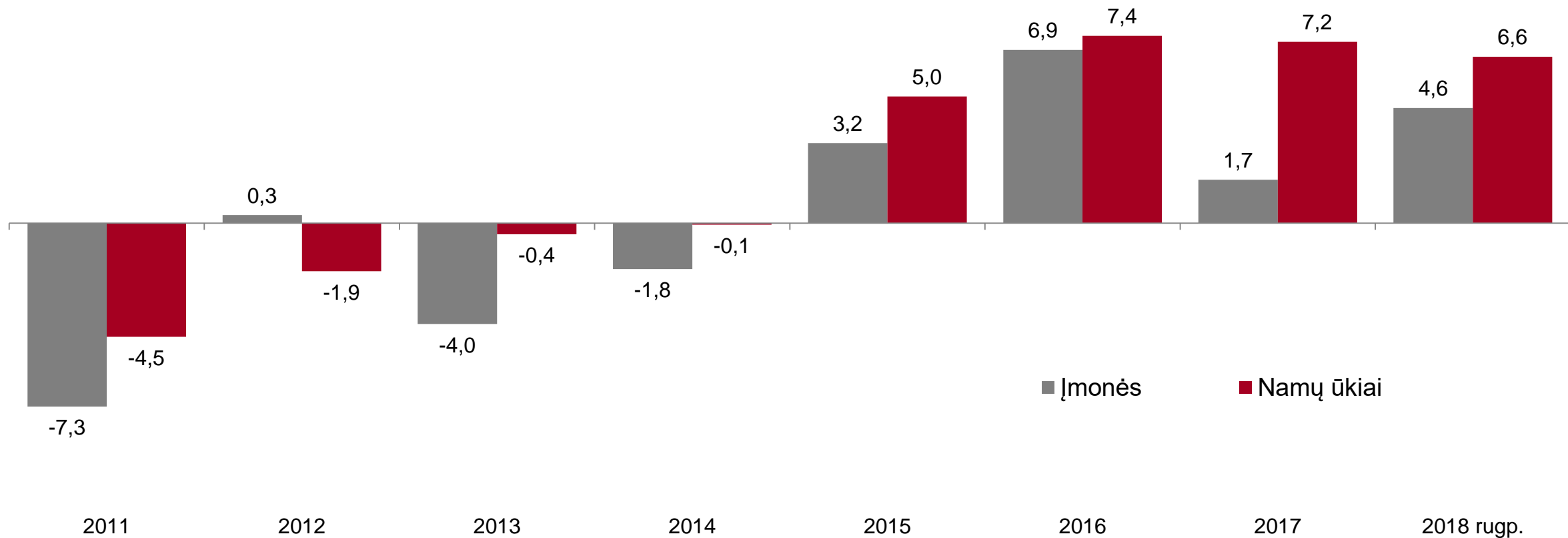


Gamybinių pajėgumų panaudojimo lygis, proc.



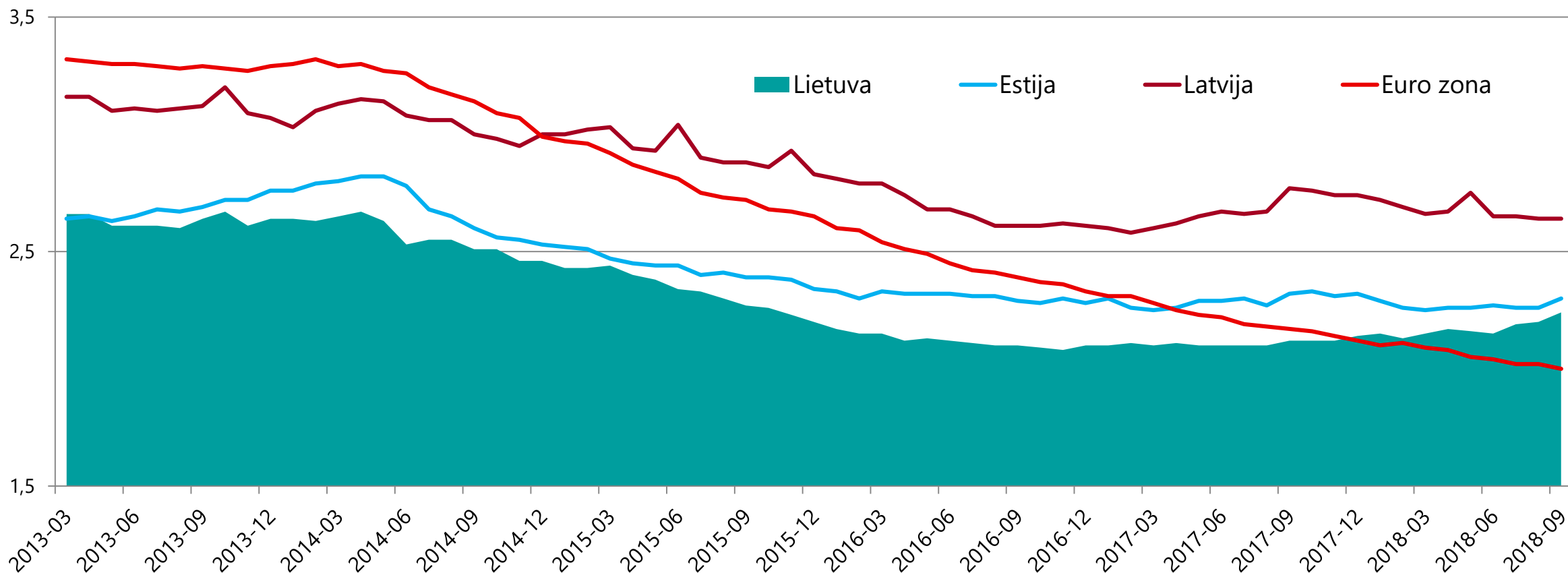
# Paskolų portfelio smukimą pakeitė drąsus augimas

Bankų paskolų portfelio metinis pokytis, proc.



# Palūkanu normu „dugnas” jau pasiektas

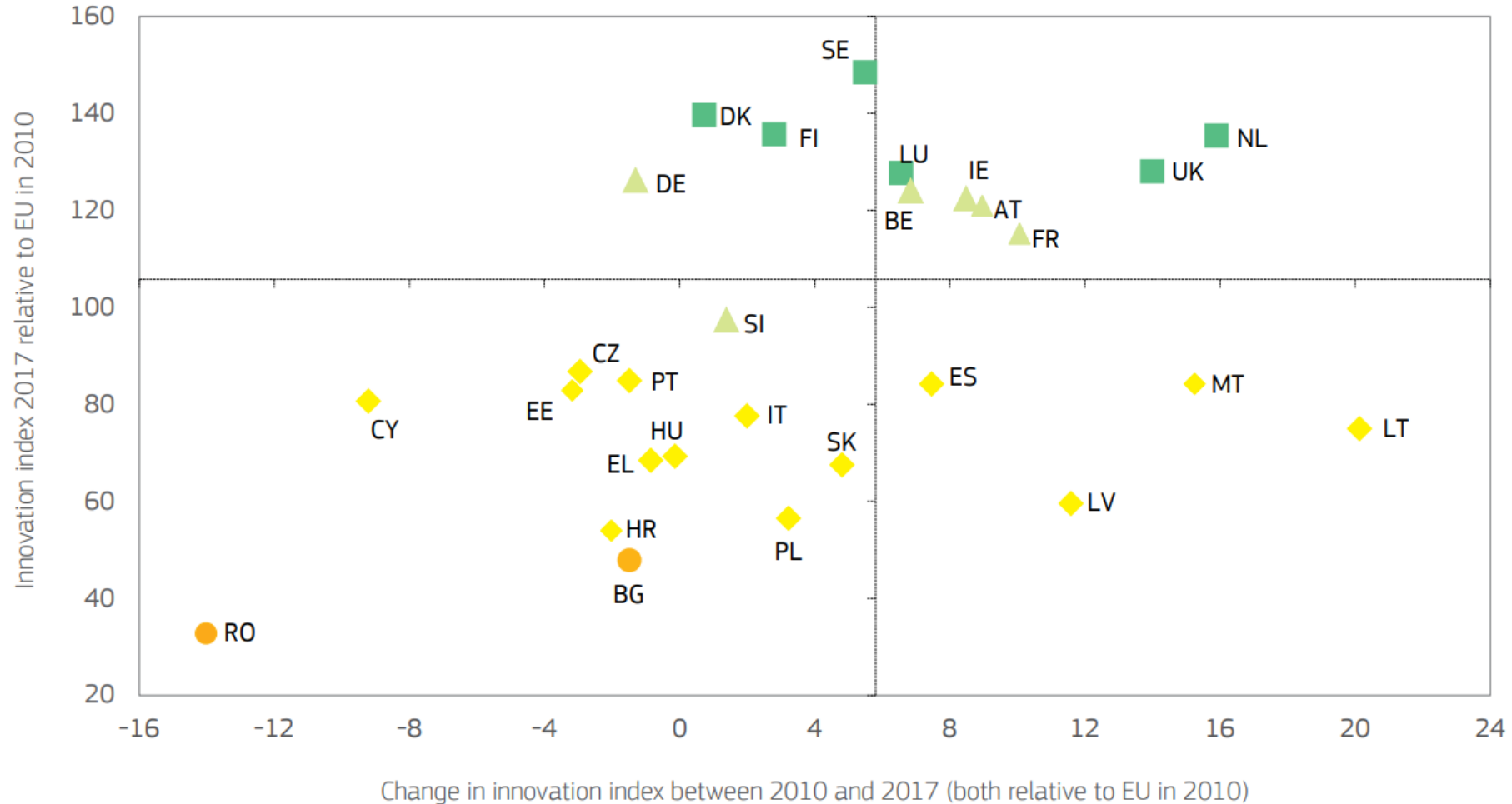
Vidutinės metinės palūkanų normos įmonių sukauptoms paskoloms, proc.



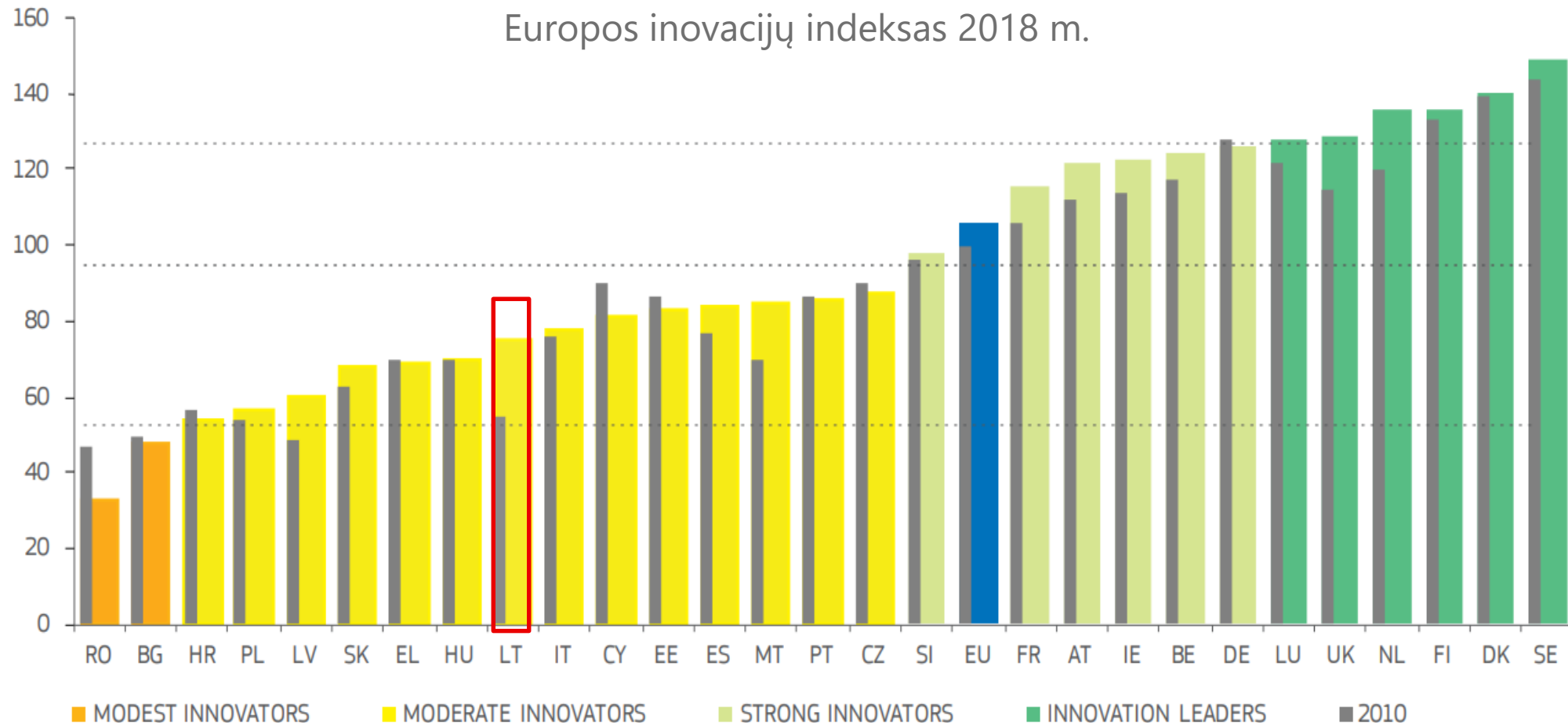
# Lietuva pagal konkurencingumą įstrigo tarp vidutiniokų



# Lietuva padarė didžiausią pažangą nuo 2010 metų tarp ES šalių...



# ... bet vis tiek smarkiai atsiliekame pagal inovatyvumą nuo lyderių



# MTI sistemos fragmentiškumas lemia žemus rezultatus

Kriterijus	Lietuvos vieta ES-28
EIS	20
Investicijos į MTI	21
Įmonių bendradarbiavimas su mokslu	22
Bendros verslo ir mokslo publikacijos	24
Tyrėjų ir MTI personalo dalis	21
Dirbantčiųjų aukštųjų technologijų srityje dalis	27
Tyrimų sistemos patrauklumas	25
Verslo investicijos į MTEPI	12



# Valstybė ir verslas

<b>Žmogiškasis kapitalas</b>	<b>Inovacijos</b>	<b>Investicijos</b>	<b>Verslo sąlygos</b>
<p>Iš esmės keisti švietimo sistemą</p> <p>Operatyviai reaguoti į rinkos poreikius</p> <p>Pritraukti reikalingus specialistus iš trečiųjų šalių</p>	<p>Inovacijos sistemos pertvarka</p> <p>Finansinių paskatų inovacijoms sukūrimas</p> <p>Inovatyvių investicijų ir talentų pritraukimas</p>	<p>Žalioji koridorius stambioms investuotojams (≥ 30 mln. EUR CAPEX, ≥ 200 darbo vietų)</p> <p>„Pramonės skaitmeninimas LT“</p>	<p>Doing business – 15 vieta (4 vieta ES). Tikslas – TOP-10</p> <p>WEF konkurencingumo reitinge tikslas - 30 vieta per 3 metus</p> <p>Nuolat paprastinamos procedūros</p>

Work Smarter,  
Not Harder.

